

sig paa. Dette maa man baade forstaa og regne med. I disse Dage, i disse Timer, er der jo ingen, som et Øjeblik vil tænke paa at indføre preussiske Systemer, hverken paa den ene eller den anden Maade. Vi skal ikke indføre Systemer fra Udlandet, der ikke passer til vore Forhold. Den danske Skole som Helhed taget skal bygges op paa dansk Grund, og vi vil være i Stand til med det Arbejde, som er gjort i Aarene forud, at finde de nødvendige Midler til at bygge denne Skole op. Det betyder paa den anden Side aldeles ikke, at vi skal nøjes med at sætte en ny Lap paa et gammelt Klædebon eller nøjes med at komme ny Vin paa gamle Flasker, tværtimod, vi skal søge at faa en Grundforbedring gennemført, men naar vi gaar til det, bør vi erindre os, at vi ikke kasserer den gode gamle Vin, fordi de, der har smagt den gamle Vin, bryder sig ikke om den nye. Dernæst bør vi fra første Færd være klar over, at Skolekommissionen gennem sine Overvejelser ikke kan naa længere end til at lægge Forholdet til Rette for den nye Skoles Liv og skabe Formerne for det, det bliver Rigsdagens Opgave at give de nye Former Lovskraft og Livskraft i Skolebestemmelser og Skolelove, hvorunder den nye Skoles Liv kan leves. Det er en Opgave, som maa kunne løses, at man her skaber bedre Betingelser for Skolens Liv i Danmark og ogsaa skaber Mulighed for en organisk Forbindelse mellem de forskellige Skoleformer, hvad vi hidtil har manglet. Jeg venter mig ikke lidt af det Arbejde, der skal begynde nu. Jeg mener, at Opgaven maa blive at udnytte de i de svundne Aar gjorte Erfaringer, at drage Konsekvensen af de svundne Slægtleds Skolearbejde, tilføre det Nutidens Synspunkter og imødekomme Nutidens Krav, saaledes at vi herhjemme kan faa skabt en Skoleordning, som skaffer vor Ungdom de bedste Muligheder for at blive udrustet til den Kamp, der kommer, naar de gaar ud i Livet og skal gøre deres Arbejde dér.

Det hedder i Lovforslagets § 1, at den nedsatte Kommission skal have som Hverv at tage hele det samlede Skolevæsens Forhold op til Drøftelse, men jeg forstaaer dog dette saaledes, at her maa gøres nogle Undtagelser. For det første kommer Kommissionens Arbejde ikke til at omfatte, hvad der foregaar ved Universitetet, hvilket man vel heller ikke vil betragte som Skolearbejde; det kommer efter min Opfattelse heller ikke til

at omfatte Folkehøjskolearbejdet eller Fagskolearbejdet. Vi har jo baade Handelskoler og Tekniske Skoler og en Mængde andre Fagskoler, og disse Fagskolers Arbejde kommer det ikke til at berøre, undtagen forsaavidt disse Skolers Arbejde ogsaa strejfer ind paa det mere almindelige. Der er netop i vor Tid indenfor Fagskolerne en stærk Bevægelse for at give Plads for det almindelige, og med god Grund imødekommer man denne Bevægelse, idet det er den eneste Maade, hvorpaa man kan yde de unge, som er henviste til kun at søge disse Skoler, noget af det, som Ungdomsskolen giver og skal give den øvrige Ungdom.

Kommissionen kommer da til at beskæftige sig med Folkeskolen, den offentlige og den private, med Ungdomsskolen, Seminarierne og dernæst med hele det øvrige højere Skolevæsen, og jeg anser det for en Hovedopgave for denne Kommission at give Folkeskolen — og derved forstaaer jeg Skolen for Børn i 7—14 Aars Alderen — den Plads i Solen, som tilkommer den. Jeg tror, det var noget af en Fejl, at man ikke i 1903, da man reformerede det højere Skolevæsen, tog fat paa en almindelig Reform af hele vort Skolevæsen. Det blev den Gang hævdet, at man under ingen Omstændigheder vilde gaa Folkeskolen for nær, at man i enhver Henseende lod den være urørt, men det lader sig dog ikke bestride, at der blev stukket et Sugerør, Mellemskolen, ned i den, jeg tror ikke, det kan siges, at denne Skole ikke virker noget trykkende paa Folkeskolen. Dertil kom, at Seminarierne, hvis Hovedopgave var at uddanne Lærere til Folkeskolen, pludselig ogsaa fik den Opgave, som de ifølge deres Organisation ikke var i Stand til at løse, at uddanne Lærere til Mellemskolen. Det forekommer mig, at man trods al god Villie i 1903 her har trykket Folkeskolen noget, og det, jeg mener, vi nu skal gøre, er at give Folkeskolen den Plads i vort Skolevæsen, som tilkommer den. Det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) fandt sig foranlediget til ligesom at tage Folkeskolen i Forsvar og sagde, at den maatte man endelig ikke gaa for nær. Jeg kan i den Henseende berolige det ærede Medlem, der er ikke fjerneste Grund til nu at nære Ængstelse i saa Henseende, det var der snarere Grund til i 1903. Den højtærede Minister sagde, at han ønskede, at Folkeskolen, Grundskolen, blev en Hovedskole og afgav Grundlaget for hele vor Undervisning, og det kan jeg slutte mig til. Det er det store Flertal